

Nr 105

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ytterligare utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67; given Stockholms slott den 3 mars 1967.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

BERTIL

G. E. Sträng

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

De anslag som 1966 års riksdag anvisat sedan riksstaten för budgetåret 1966/67 fastställts har uppförts på tilläggsstat I (prop. 1966: 136, 147 och 150, BoU 57, SU 164, rskr 389). Vidare har vid början av innevarande års riksdag begärts anslag på tilläggsstat II till nämnda riksstat (prop. 1967: 2 och 30, BoU 4).

Ytterligare anslagsframställningar på tilläggsstat under löpande budgetår har nu ansetts erforderliga. De bör föreläggas riksdagen i en gemensam proposition avseende ytterligare utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67.

De framställningar om anslag på tilläggsstat som Kungl. Maj:t beslutar om denna dag tas in i dagens statsrådsprotokoll över försvars-, social-, kommunikations-, finans-, ecklesiastik-, jordbruks- och inrikesärenden. Utdrag av dessa protokoll bör biläggas den gemensamma propositionen som *bilagor 1—9*. En sammanställning över av Kungl. Maj:t på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 t. o. m. denna dag begärda anslag utöver de i prop. 1967:2 upptagna anslagen torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 10*.

Föredraganden hemställer härefter, att Kungl. Maj:t i en gemensam proposition förelägger riksdagen de förslag om anslag på tilläggsstat II, m. m., som framgår av nämnda utdrag av statsrådsprotokollet.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler de ärenden under försvarsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Fjärde huvudtiteln

N. Diverse

[1] N 1. **Reglering av prisstegringar.** Till reglering av prisstegringar på fjärde huvudtiteln har på riksstaten för innevarande budgetår anvisats 100 milj. kr. (prop. 1966: 1 bil. 6, SU 4, rskr 4).

Anslaget till reglering av prisstegringar skall utnyttjas för att — som närmare framgår av prop. 1959: 119, 1964: 110 (s. 34) och 1967: 1 (bil. 6 s. 178) — täcka sådana pris- och löneökningar under reservationsanslag och obetecknade anslag under fjärde huvudtiteln som inträffar från den tidpunkt i vars prisläge anslagen har beräknats intill utgången av det budgetår för vilket de har anvisats. Utgift under anslaget innebär att medel förts över för förbrukning under annat anslag.

Som framgår av vad jag anfört vid anmälan av frågan om anslag till reglering av prisstegringar under begränsade anslag för budgetåret 1967/68 (prop. 1967: 1 bil. 6 s. 181) står det klart att det för innevarande budgetår

anvisade prisregleringsanslaget med hänsyn till prisutvecklingen inte kommer att räcka. Ytterligare medel för prisreglering bör därför anvisas på tilläggsstat II.

I prop. 1967: 1 angavs indexläget i november 1966 för samtliga reservationsanslag till 107,2. Gjorda prisberäkningar för december 1966 och januari 1967 ger ett genomsnittsexaktal för dessa anslag av 108,3. Om hittillsvarande prisutveckling blir bestående under återstoden av budgetåret kommer det sammanlagda medelsbehovet för prisreglering under innevarande budgetår att uppgå till inemot 230 milj. kr. Jag föreslår därför, att tilläggsstatsanslagets belopp bestäms till 130 milj. kr.

Höjningen den 1 mars 1967 av den allmänna varuskatten medför kostnadsökningar inom försvaret. I enlighet med gällande riktlinjer för prisomräkning av försvarshuvudtiteln bör denna kompenseras för inträffade kostnadsökningar. Det bör liksom tidigare ankomma på Kungl. Maj:t att reglera tillvägagångssättet för beräkning av compensationen. Detta bör ske på principiellt samma sätt som tillämpades efter det att varuskatten hade höjts den 1 juli 1965 (prop. 1965: 105 bil. 2, SU 61, rskr 187).

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Reglering av prisstegringar* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 130 000 000 kr.

[2] N 4. **Kostnader för svenska FN-styrkor m. m.** Medel för en svensk beredskapsstyrka anvisades första gången efter förslag av Kungl. Maj:t i prop. 1956:198 (SU 179, rskr 359) på tilläggsstat till budgetåret 1956/57. Sedermera har för svenska FN-styrkors verksamhet m. m. anvisats ytterligare medel under budgetåren 1957/58—1965/66. Fr. o. m. budgetåret 1965/66 anvisas medel för de årliga kostnaderna inom Sverige i samband med rekrytering, utbildning och organisering av den svenska beredskapsstyrkan m. m. under förslagsanslaget Beredskapsstyrka för FN-tjänst, medan kostnader för FN-styrkornas verksamhet utom Sverige samt för viss personal vid Sveriges ständiga representation i FN betalas från förevarande anslag. Sammanlagt har för FN-styrkors verksamhet på tilläggsstat anvisats 301 250 000 kr. Anvisade medel har, såsom beräknades i prop. 1966: 150 (SU 157, rskr 382), räckt t. o. m. utgången av år 1966.

Huvuddelen av ifrågavarande kostnader avses bli ersatt av FN. Hittills har från FN influtit 235 298 528 kr. avseende kostnader för tiden intill utgången av år 1965. Från FN inflytande ersättningar tillgodoförs inkomstiteln Övriga diverse inkomster.

Genom beslut den 30 december 1966 har den svenska FN-insatsen på Cypern förlängts längst intill utgången av juni 1967. Kostnaderna för tiden

januari—juni 1967 kan beräknas till ca 2 350 000 kr. för månad eller sammanlagt 14,1 milj. kr.

Enligt beslut den 27 januari 1967 skall en svensk beredskapsbataljon om ca 535 man under april 1967 avlösa en dansk-norsk bataljon i Främre Orienten. Den svenska beredskapsstyrkan skall tjänstgöra i Främre Orienten under ett år. Kostnaderna beräknar jag till 1,2 milj. kr. för månad eller sammanlagt 14,4 milj. kr.

Behovet av ytterligare medel för FN-styrkorna på Cypern och i Främre Orienten uppgår således till (14 100 000 + 14 400 000) 28 500 000 kr. Med hänsyn till dels vissa eftersläpande sjukvårdskostnader för tidigare FN-styrkor, dels till vissa oförutsedda kostnader som kan uppkomma i samband med organiserandet av den nya styrkan i Främre Orienten bör härutöver ett belopp av 1 milj. kr. beräknas som allmän medelsreserv. Jag beräknar alltså anslagsbehovet till 29,5 milj. kr.

Medel härför bör begäras på tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår. Kostnader som förskottsvis betalats från anslaget till oförutsedda utgifter bör slutligt belasta förevarande anslag. Med hänsyn till de många oförutsedda faktorer som ligger i anslagsberäkningen kan det bli nödvändigt att även i fortsättningen anlita anslaget till oförutsedda utgifter. Frågan om täckning av sålunda betalda kostnader bör få tas upp framdeles.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader för svenska FN-styrkor m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 29 500 000 kr.

[3] N 6. Svenska övervakningskontingenten i Korea. Efter förslag i prop. 1953: 234 anvisade riksdagen på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1953/54 under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 5 milj. kr. till svenska övervaknings- och repatrieringskontingenterna i Korea.

Den svenska repatrieringskontingenten upplöstes efter slutfört uppdrag i mars 1954. Övervakningskontingentens uppdrag pågår alltjämt, men dess personal har starkt reducerats och uppgår nu till nio personer mot omkring 90 personer i mars 1955.

För övervakningskontingentens fortsatta verksamhet har riksdagen under förevarande anslagsrubrik efter förslag av Kungl. Maj:t anvisat sammanlagt 13 680 000 kr. (jfr senast prop. 1966: 105, SU 80, rskr 195). Hittills har således 18 680 000 kr. anvisats för ifrågavarande ändamål. Anvisade medel täcker kostnaderna för kontingentens verksamhet t. o. m. december 1966.

Det kan alltjämt inte bedömas hur länge övervakningskontingenten i Korea kan behöva försätta sin verksamhet. Medel för verksamheten bör emellertid beräknas för tiden t. o. m. utgången av år 1967. Jag anser, att

kontingentens personalstyrka även i fortsättningen bör hållas så låg som möjligt.

För den fortsatta verksamheten räknar jag med ett medelsbehov av 80 000 kr. för månad. För år 1967 erfordras således 960 000 kr. Summan måste betraktas som ungefärlig med hänsyn till svårigheterna att beräkna vissa utgiftsposter samt möjligheten av en kommande avveckling av kontingentens verksamhet. Ett eventuellt behov av ytterligare medel får tillgodoses genom anlitan­de av anslaget till oförutsedda utgifter. Frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader torde få anmälas framdeles.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Svenska övervakningskontingenten i Korea* på tillläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 960 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Fonden för låneunderstöd

[4] a. Lån till bostadsrättsföreningen Musköten. *Bostadsrättsföreningen Musköten* hemställer i skrivelse den 20 februari 1967 att föreningen beviljas ett lån om 2,5 milj. kr. för att uppföra bostäder för personal vid Ostkustens örlogsbas, som efter basens utflyttning till Muskö kommer att tjänstgöra där. Av skrivelsen framgår bl. a.

I syfte att tillhandahålla bostäder för personal vid Ostkustens örlogsbas i samband med basens utflyttning till Muskö har bildats en bostadsrättsförening, benämnd Musköten, med ändamål bl. a. att, efter förvärv av egen­dom inom Ösmo kommun, åt sina medlemmar upplåta bostäder och andra lägenheter med nyttjanderätt för obegränsad tid. I föreningens interimsstyrelse ingår representanter för örlogsbasen, Ösmo kommun och försvarssta­bens personalvårdsbyrå. Genom avtal med Ösmo kommun har föreningen erhållit option på ett markområde vid sjön Muskan i Ösmo. På detta om­råde avser föreningen att låta uppföra trevåningshus med sammanlagt 288 bostadslägenheter. Lägenheterna beräknas kunna vara färdigställda den 1 juli 1969. Produktionskostnaden har beräknats till totalt 22,8 milj. kr. Fi­nansieringen av företaget avses i första hand ske genom utnyttjande av det normala statliga bostadsstödet, lån i öppna kapitalmarknaden samt egna insatser från föreningens medlemmar. Härutöver föreligger enligt föreningens beräkningar behov av ett särskilt lån om 2,5 milj. kr. Föreningen räk­nar med att genomförandet av den planerade bostadsbebyggelsen kommer att medföra betydande besparingar för statsverket genom minskade utgifter för traktamenten och reseersättningar.

Överbefälhavaren

Överbefälhavaren tillstyrker föreningens framställning och framhåller att utflyttningen av örlogsbasen medför stora omställningsproblem för de mer än 1 000 befattningshavarna vid basen. Bostadsfrågan måste tillmätas stor betydelse när det gäller att lösa dessa problem. Det är därför angeläget att föreningen bereds möjlighet att fullfölja sina planer på att bygga bostäder i Ösmo för ifrågavarande personal.

Departementschefen

För att anskaffa bostäder för personal som skall tjänstgöra vid Ostkustens örlogsbas när basen flyttats till Muskö har bildats en bostadsrättsförening benämnd Musköten. Föreningen planerar att uppföra bostadshus med sammanlagt 288 lägenheter vid sjön Muskan i Ösmo. Avsikten är att bostäderna skall kunna erbjudas personalen till den 1 juli 1969, då flyttningen av örlogsbasen skall vara i huvudsak genomförd enligt beslut av Kungl. Maj:t. Produktionskostnaden för byggnadsföretaget har beräknats till totalt 22,8 milj. kr. Byggstart av en första etapp beräknas ske våren 1967.

Föreningen har ansökt om ett lån på 2,5 milj. kr. vid sidan av de lån som utgår till vanlig bostadsproduktion. Av detta belopp avses 1,4 milj. kr. för förvärv av mark från Ösmo kommun och 1,1 milj. kr. för projektering och förberedelsearbeten. I första hand gäller föreningens begäran ett stöd med finansieringen under projektets genomförande. Därutöver avser den ett mera långsiktigt engagemang från statens sida.

I princip finns det ingen anledning att frånga det för bostadsproduktion normala finansieringssättet. Eftersom det emellertid är angeläget att underlätta personalens omställningssvårigheter i samband med örlogsbasens utflyttning, tillstyrker jag att föreningen beviljas ett lån på 1,4 milj. kr. till kostnaderna för markförvärvet. Övriga kostnader för projektet torde få finansieras på sedvanligt sätt.

Det föreslagna lånet bör avse tiden för projektets genomförande. Om synnerliga skäl skulle föreligga bör dock Kungl. Maj:t ha möjlighet att helt eller delvis förlänga detta särskilda lån. Projektets långsiktiga finansiering får ske med sedvanliga bostadslån. I sammanhanget bör nämnas att flertalet av dem som berörs av utflyttningen torde ha möjlighet att vid behov erhålla statliga bostadsanskaffningslån hos postbanken.

Räntan för lånet bör fastställas till statens långsiktiga obligationsränta med ett tillägg av 0,25 %. Lånet bör vara amorteringsfritt till dess byggnadsprojektet är slutfört. Övriga villkor för lånet torde få fastställas av Kungl. Maj:t.

Anslag för detta lån bör föras upp på tilläggsstat II för budgetåret 1966/67 under fonden för låneunderstöd. Vidare bör lånet ligga inom den bestämda ramen för försvarsutgifterna. Avdrag med ifrågavarande belopp, 1,4 milj. kr., bör därför göras i samband med den slutliga prisregleringen av försvarsutgifterna för innevarande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Lån till bostadsrättsföreningen Musköten* på till-
läggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett
investeringsanslag av 1 400 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av
statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans
Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

SOCIALDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars
1967.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler härefter de ärenden under socialdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Femte huvudtiteln

H. Universitetssjukhus m. m.

[1] **H 6. Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m.** Till detta ändamål har för budgetåret 1966/67 anvisats ett reservationsanslag av 2,1 milj. kr.

Vid den av riksdagen år 1963 beslutade upprustningen av serafimerlasarettet skall Stockholms stad bestrida 60 % och staten 40 % av byggnadskostnaderna. Byggnadsåtgärderna handhas av byggnadsstyrelsen. Upprustningen av lasarettet skall vara avslutad senast den 1 juli 1967 (prop. 1965: 190, SU 216, rskr 409). Den har delats upp i fem etapper, varav tre slutförts. Första byggnadsetappen avsåg i huvudsak den medicinska kliniken. Den andra etappen omfattade upprustning av f. d. neurokirurgibyggnaden samt ytterligare arbeten inom den medicinska kliniken. Tredje etappen har främst omfattat upprustning för den kirurgiska kliniken och nybyggnad för akutmottagning m. m. Den pågående fjärde byggnadsetappen avser närmast ombyggnad för bakteriologiskt laboratorium, medan den kommande femte

etappen huvudsakligen omfattar en upprustning av poliklinik- och laboratoriebyggnaderna. För upprustningen gäller en total kostnadsram av 15 830 000 kr. i prisläget den 1 april 1966 (prop. 1967: 1 bil. 7 s. 101).

Byggnadsstyrelsen

Kostnaderna för andra och tredje byggnadsetapperna av serafimerlasarettets upprustning har ökat med sammanlagt 1,4 milj. kr. Några besparingar vid utförandet av övriga etapper kan inte göras. Styrelsen föreslår, att på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisas 260 000 kr. för bestridande av statens andel av upprustningskostnaderna.

Svårigheterna är stora att beräkna kostnaderna för ombyggnadsarbeten i så gamla husdelar och installationer, som här varit fråga om. De inventeringar som krävs för att fastställa byggnadernas och installationernas tillstånd kan vanligtvis utföras endast efter det arbetena satts igång. Dessa svårigheter har i hög grad gällt andra och tredje etapperna, vilka i jämförelse med övriga etapper inneburit betydligt mer omfattande ingrepp i byggnadsdelar och installationer. Vidare har kostnadsökningar konstaterats för arbeten med pannanläggningen samt arbeten för att uppfylla oeftergivliga krav på brandskydd, ventilation och elinstallationer. Det är även svårt att bygga vid full drift av sjukhuset med åtföljande evakueringsproblem, byggprovisorier och oförberedda improvisationer i etapplaneringen. Dessa irrationella faktorer ger kostnader som är ytterligt svåra att beräkna före igångsättningen. Kostnadsökningarna har anmälts till Stockholms stads sjukvårdsstyrelse.

Följande investeringsplan läggs fram.

Investeringsplan

(1 000-tal kr.)

Byggnadsetapp	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart	Färdigställande
	1.4.65	1.4.66	Faktiskt t. o. m. 1965/66	Beräknad för			
				1966/67	1967/68		
Etapp I	2 970	3 010	3 010	—	—	2.64	9.65
Etapp II	3 010	3 490	3 038	404	48	10.64	9.66
Etapp III.....	¹ 4 848	6 270	2 933	2 000	1 337	4.65	2.66
Etapp IV och V.....	4 240	4 460	959	2 300	1 000	3.66	1.68
Summa	15 068	17 230	9 940	4 704	2 385		
Statens andel	6 027	6 892	3 976	1 881	954		
Stadens andel	9 041	10 338	5 964	2 823	1 431		

¹ Prisläge 1/7 1964.

Departementschefen

Till den upprustning av serafimerlasarettet, som utförs av byggnadsstyrelsen, har statsmakterna hittills ställt sammanlagt 6 550 000 kr. till för-

fogande, motsvarande en beräknad total byggnadsverksamhet för 15,7 milj. kr. Vid beräkningen har särskild hänsyn tagits till vissa inredningskostnader (prop. 1964: 190 s. 15, SU 200, rskr 385). En uppräknig av fastställda kostnadsramar för de olika byggnadsetapperna till prisläget den 1 april 1966 har sedermera skett. Sålunda har beslutade åtgärder beräknats i nämnt prisläge kosta totalt 15 830 000 kr. (prop. 1967: 1 bil. 7 s. 101). Därtill kommer 35 000 kr. för anordnande av viss brandalarmanläggning vid lasarettet, varom beslut redan fattats.

Under åberopande av flera omständigheter — främst svårigheterna att i förväg rätt bedöma kostnaderna vid ombyggnad i gamla byggnadskroppar samt de komplikationer som följer av att sjukhusdriften måste fortgå i full utsträckning under pågående byggnadsarbeten — vilka gjort det svårt för byggnadsstyrelsen att hålla sig inom uppdragna ramar, har styrelsen redovisat ytterligare sammanlagt 1,4 milj. kr. i kostnader för upprustningen. Mot bakgrunden av vad styrelsen anfört finner jag att redan inträffade kostnadsökningar bör godtas. Jag förutsätter att inga ytterligare överskridanden av kostnadsramarna skall ske.

Sammanlagt torde byggnadsåtgärder m. m. för serafimerlasarettets upprustning komma att kosta 17 265 000 kr. i prisläget den 1 april 1966. Enär som nämnts medel beräknats motsvarande totalt 15,7 milj. kr., återstår således att anvisa statens andel av överskjutande 1 565 000 kr. Statens andel blir 626 000 kr.

Byggnadsstyrelsen har begärt 260 000 kr. för innevarande budgetår. Det synes mig emellertid ändamålsenligt att medelsanvisning för slutförandet av pågående upprustning av serafimerlasarettet sker i ett sammanhang.

I prop. 1967: 1 (bil. 7 s. 101) har jag vid min anmälan av förevarande reservationsanslag för budgetåret 1967/68 anfört, att det av byggnadsstyrelsens redovisning av medelsbehovet framgick, att anslaget kunde föras upp med endast ett formellt belopp av 1 000 kr. för nämnda budgetår.

Jag beräknar alltså nu ett ytterligare medelsbehov under anslaget av 625 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 625 000 kr.

[2] H 11. Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala. Till detta ändamål har för budgetåret 1966/67 anvisats ett reservationsanslag av 3 550 000 kr.

I. Statens förhandlingsnämnd

Vissa avtal och överenskommelser rörande akademiska sjukhuset i Uppsala m. m. har träffats under förbehåll om godkännande av Kungl. Maj:t och — i vissa fall — berörda landsting, nämligen

- a) överenskommelse om Uppsala läns landstings kostnadsandel i den löpande utrustningsanskaffningen till akademiska sjukhuset i Uppsala,
- b) överenskommelse om Stockholms läns landstings kostnadsandel i den löpande utrustningsanskaffningen till akademiska sjukhuset i Uppsala,
- c) avtal om ändring av 1961 års avtal om utbyggnad av akademiska sjukhuset i Uppsala,
- d) avtal om tillägg till 1963 års avtal om samarbete beträffande regionsjukvård vid akademiska sjukhuset i Uppsala,
- e) avtal om anordnande av forskning och utbildning i geriatrik i Uppsala samt
- f) avtal om ändring av 1954 års avtal rörande samarbete för drift av akademiska sjukhuset i Uppsala.

U t r u s t n i n g s f r å g o r

- a) och b) Överenskommelserna har följande lydelse.

Mellan statens förhandlingsnämnd och Uppsala läns landsting har — under förbehåll om godkännande av Kungl. Maj:t — träffats följande överenskommelse.

Överenskommelse

mellan staten och Uppsala läns landsting angående beräkning av landstingets kostnadsandel i den s. k. löpande utrustningsanskaffningen till akademiska sjukhuset i Uppsala.

1. Landstingets andel av den s. k. löpande utrustningsanskaffningen till akademiska sjukhuset skall utgöra $\frac{K}{5} + \frac{87K \times V_1}{300 \times V_t}$ kronor, varvid K motsvarar kostnaderna för den löpande utrustningsanskaffningen till sjukhuset (exkl. de psykiatriska klinikerna) respektive budgetår samt V_1 och V_t det vårddagantal, som belöper på patienter från Uppsala län respektive totala antalet vårddagar vid sjukhuset (exkl. de psykiatriska klinikerna).

2. Denna överenskommelse skall gälla från och med den 1 juli 1968.

3. För budgetåren 1965/66—1967/68 fastställs landstingets kostnadsandel i den löpande utrustningsanskaffningen till 37,5 procent.

Mellan statens förhandlingsnämnd och Stockholms läns landstings förvaltningsutskott har — under förbehåll om godkännande av Kungl. Maj:t och Stockholms läns landsting — träffats följande överenskommelse.

Överenskommelse

mellan staten och Stockholms läns landsting angående beräkning av landstingets kostnadsandel i den s. k. löpande utrustningsanskaffningen till akademiska sjukhuset i Uppsala.

1. Utöver den ersättning, som landstinget har att erlægga enligt § 3 1959 års avtal rörande vård av sjuka från Stockholms län vid akademiska sjukhuset i Uppsala, skall landstinget till den s. k. löpande utrustningsanskaffningen årligen bidra med $\frac{87K}{300} \times \frac{V_1}{V_t}$ kronor, varvid K motsvarar kostnaderna för den löpande utrustningsanskaffningen till sjukhuset (exkl. de

psykiatriska klinikerna) respektive budgetår samt VI och Vt det vårddagantal, som belöper på patienter från Stockholms län respektive det totala vårddagantalet vid sjukhuset (exkl. de psykiatriska klinikerna).

2. Denna överenskommelse skall gälla från och med den 1 juli 1965.

Den utrustning, som anskaffas till akademiska sjukhuset i Uppsala är *dels* sådan, som har direkt anknytning till sjukhusets utbyggnad, *dels* sådan, som sammanhänger med ombyggnads-, ändrings- och förbättringsarbeten, *dels* ock s. k. löpande utrustningsanskaffning.

I 1961 års avtal mellan staten och Uppsala läns landsting angående utbyggnad av akademiska sjukhuset i Uppsala, m. m. (prop. 1961: 79, SU 97, rskr 265) samt i 1963 års regionsjukvårdsavtal (prop. 1963: 1 bil. 7 s. 461, SU 5, rskr 5) har fördelningen av den del av utrustningskostnaderna, som är att direkt hänföra till sjukhusets utbyggnad, reglerats på så sätt att staten svarar för 40 % och Uppsala läns landsting och regionlandstingen för vardera 30 % av kostnaderna.

Vad beträffar den löpande utrustningsanskaffningen har enligt praxis staten och Uppsala läns landsting i princip stått för hälften vardera av kostnaderna. I den mån denna hälftindelning hänför sig till byggnadsföretag, som omfattas av det av 1958 års B-riksdag och landstinget godkända förslaget till reviderad generalplan för akademiska sjukhusets utbyggande, har detta dock skett med uttrycklig reservation från landstingets sida för en omprövning av landstingets andel i dessa kostnader.

På grundval av erfarenheter från andra undervisningssjukhus har parterna enats om att betrakta två tredjedelar av den löpande utrustningsanskaffningen som nyanskaffning och en tredjedel som ersättningsanskaffning. Denna fördelning av den löpande utrustningsanskaffningen sammanhänger bl. a. med utvecklingen på apparat- och instrumentområdena och innebär, att exempelvis en försliten röntgenapparat ofta ersätts med en ny, som beträffande kapacitet och data i övrigt så väsentligt skiljer sig från den gamla, att det endast till en mindre del kan anses vara fråga om ersättningsanskaffning.

Vid fördelningen av kostnaderna för den löpande utrustningsanskaffningen vid sjukhuset skulle således två tredjedelar anses hänförliga till nyanskaffning och som sådan betraktas som en kapitalkostnad, varav Uppsala läns landsting — på samma sätt som vid fördelningen av kapitalkostnaderna enligt 1961 års utbyggnadsavtal — skall bestrida 30 %. Den återstående tredjedelen är att anse som en driftkostnad. Vid bestämmande av landstingets andel i kostnaderna härför skall tillämpas de grunder för beräkning av landstingets vårddagkostnad, som angivits i 1954 års driftavtal. Detta innebär att landstingets kostnadsandel görs beroende av det antal vårddagar, som belöper på patienter från Uppsala län i förhållande till totala vårddagantalet vid sjukhuset samt att den på så sätt framräknade kostnadsandelen reduceras med 13 %.

Uppsala läns landstings andel skulle med en kostnadsfördelning i enlighet med det nyss anförda bli $\frac{2K}{3} \times \frac{30}{100} + \frac{K}{3} \times \frac{Vl}{Vt} - \left(\frac{13}{100} \times \frac{K}{3} \times \frac{Vl}{Vt} \right)$ eller $\frac{K}{5} + \frac{87K}{300} \times \frac{Vl}{Vt}$ där K avser kostnaderna för den löpande utrustningsanskaffningen till sjukhuset resp. budgetår, Vl det vårddagantal, som belöper på patienter från Uppsala län och Vt det totala antalet vårddagar vid sjukhuset — allt exkl. de kostnader och vårddagar, som är hänförliga till de psykiatriska klinikerna.

Detta beräkningssätt innebär, att Uppsala läns landsting — om man utgår från budgetåren 1964/65 och 1965/66, då av det totala antalet vårddagar vid sjukhuset ca 60 % resp. ca 61 % belöpte sig på patienter från Uppsala län — skulle belastas med ca 37,5 % av kostnaden för den löpande utrustningsanskaffningen.

På staten kan — med hänsynstagande till bidrag från Uppsala läns landsting enligt vad som nyss anförts samt från Stockholms läns landsting och regionlandstingen i enlighet med vad som anförs i det följande, men bortseende från inkomster i form av vårdavgifter enligt utomlänstaxan — beräknas slutligt falla 35—40 % av kostnaderna för den löpande utrustningsanskaffningen.

Nämnden framhåller i detta sammanhang att det av administrativa skäl synes lämpligt att reservationsanslaget Utrustning till akademiska sjukhuset i Uppsala ges formen av ett bruttoanslag och att i anslutning därtill inflytande bidrag till den löpande utrustningsanskaffningen redovisas som särskild inkomstpост i riksstaten. Detta förfaringssätt torde kunna tillämpas tidigast fr. o. m. budgetåret 1968/69. I avvaktan på ställningstagande härtill har landstingets andel i kostnaderna för den löpande utrustningsanskaffningen under budgetåren 1965/66—1967/68 i överenskommelsen fastställts till 37,5 %.

I den villkorligt träffade överenskommelsen med Uppsala läns landsting ingår som nämnts vid beräkningen av landstingets andel av kostnaderna för den löpande utrustningsanskaffningen två komponenter. Den förra avser nyanskaffning av utrustning och är som sådan närmast att anse som en kapitalkostnad. Den senare är att hänföra till ren ersättningsanskaffning och har som sådan betraktats som driftkostnad.

För Stockholms läns landsting, som i särskild ordning bidrar till nyanskaffning av utrustning, är den första komponenten ej aktuell. Då emellertid vårddagkostnaden för patienter från Stockholms län — såsom tidigare framhållits — skall beräknas på samma sätt som gäller sjuka från Uppsala län, bör Stockholms läns landsting lämna bidrag till den löpande utrustningsanskaffningen i enlighet med den senare komponenten.

c) Avtalet har följande lydelse.

Mellan statens förhandlingsnämnd och Uppsala läns landsting har — under förbehåll om godkännande av Kungl. Maj:t — träffats följande avtal.

Avtal

mellan svenska staten och Uppsala läns landsting om ändring av 1961 års avtal angående utbyggnad av akademiska sjukhuset i Uppsala m. m.

Vad som stadgas i §§ 4 och 8 i det av Kungl. Maj:t den 16 juni 1961 godkända avtalet angående utbyggnad av akademiska sjukhuset upphävs med retroaktiv verkan från och med den 1 juli 1965. I stället skall följande gälla.

§ 4.

Om under tiden för verkställandet av det i förevarande avtal avsedda byggnadsprogrammet annan än däri upptagen byggnad eller anläggning kommer till stånd vid sjukhuset, skall landstinget bidra med 30 procent av de verkliga kostnaderna för sådan byggnad eller anläggning och dess utrustande, därest icke annan överenskommelse träffas mellan parterna.

Landstinget skall bidra med 30 procent av de verkliga kostnaderna jämväl för *dels* ombyggnads-, ändrings- och förbättringsarbeten å byggnad eller annan anläggning vid sjukhuset, i den mån arbetena ej bestridas av medel, som ställas till förfogande för löpande (»normala») reparations- och underhållsarbeten, *dels* utrustning, som anskaffas i samband med dylika arbeten.

§ 8.

Om sjukhuset nedlägges eller samarbetet mellan staten och landstinget i fråga om sjukhuset eljest upphör, skall staten vara skyldig att till landstinget återbetala ett belopp, som motsvarar 30 procent av värdet av dåvarande byggnader tillhörande sjukhuset.

Anmärkning

Parterna har i detta sammanhang enats om att med dåvarande byggnader skall avses samtliga byggnader tillhörande sjukhuset. Landstinget har förbundit sig att efter det att avtalet vederbörligen godkänts återlämna samtliga av Uppsala universitet utfärdade lånereverser avseende sjukhuset.

Förhandlingsnämnden anför bl. a. följande.

Enligt 3 § 1961 års avtal angående utbyggnad av akademiska sjukhuset skall Uppsala läns landsting bidra med 30 % av de verkliga kostnaderna för utförande och utrustning av vissa byggnader och anläggningar.

Landstinget skall dessutom enligt avtalets 4 § andra stycket bidra med 30 % av de verkliga kostnaderna jämväl för ombyggnads-, ändrings- och förbättringsarbeten på byggnad eller anläggning vid sjukhuset, i den mån arbetena inte bestrids av medel som ställs till förfogande för löpande (»normala») reparations- och underhållsarbeten. Däremot har i avtalet inte stadgats någonting om landstingets bidrag till de utrustningskostnader, som kan förekomma i samband med sådana arbeten.

Parterna har nu enats om sådan komplettering av 4 § 1961 års avtal, att

landstingets bidrag till den utrustning, som anskaffas i samband med ombyggnads-, ändrings- och förbättringsarbeten på byggnad eller anläggning vid sjukhuset, skall fastställas till 30 % av de verkliga kostnaderna. Detta överensstämmer även med hittills tillämpad praxis.

d) Avtalet har följande lydelse.

Mellan statens förhandlingsnämnd och Uppsala läns landsting, å ena sidan, samt regionsjukvårdsnämnden i uppsalaregionen, å andra sidan, har — under förbehåll om godkännande av Kungl. Maj:t samt Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands läns landsting — träffats följande avtal.

Avtal

mellan svenska staten och Uppsala läns landsting, å ena sidan, samt Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands läns landsting, å andra sidan, om tillägg till 1963 års avtal om samarbete beträffande regionsjukvård vid akademiska sjukhuset i Uppsala.

Efter 11 § andra stycket i det av Kungl. Maj:t den 5 juni 1963 godkända avtalet beträffande samarbete avseende regionsjukvård vid akademiska sjukhuset skall med retroaktiv verkan från och med den 1 juli 1965 en anmärkning med följande lydelse tillföras:

Anmärkning

Vid framräknande av driftdag- och driftbesöksersättningar skola två tredjedelar av den på vederbörande kliniks slutna respektive öppna vård påförda kostnaden för s. k. löpande utrustningsanskaffning minskas med 15 procent, innan den genomsnittliga driftkostnaden per vård dag respektive besök framräknas.

Förhandlingsnämnden anför bl. a. följande.

I 10 § 1963 års regionsjukvårdsavtal stadgas, att driftkostnaderna skall beräknas enligt kostnadsställerredovisningsmetoden (driftbokföring) särskilt för var och en av regionklinikerna. För beräkningarna skall tillämpas de principer, som anges i svenska landstingsförbundets förslag till driftbokföring vid sjukhus.

Enligt 11 § avtalet skall för patienter, för vilka vårdskyldighet föreligger enligt 3 § sjukhuslagen (nuvarande 3 § sjukvårdslagen), regionlandsting erlagga driftdagersättning (sluten vård) resp. driftbesöksersättning (öppen vård), motsvarande den genomsnittliga driftkostnaden per vård dag resp. besök, minskad med 10 %. Härifrån skall dras beträffande driftdagersättningen den debiterade vårdavgiften samt i särskild ordning beviljade statsbidrag och beträffande driftbesöksersättningen de ersättningar från patienter och läkare, som sjukhuset ägt uppbära.

Den nämnda reduceringen med 10 % motsvarar det driftbidrag, som vanligen utgår till sjukvårdshuvudman vid de kommunala undervisningssjukhusen.

Då det gällt att bestämma regionlandstingens procentuella andel i akademiska sjukhusets utbyggnad, har gjorts en 25-procentig reducering —

motsvarande det statliga investeringsbidraget till kommunala sjukvårdshuvudmän vid undervisningssjukhus — av den kalkylmässiga kostnad, som skulle belöpa på regionsjukvård för andra sjukvårdsområden än Uppsala län.

Av vad som anförts framgår, att ca två tredjedelar av den sk löpande utrustningsanskaffningen till de kommunala undervisningssjukhusen erfarenhetsmässigt är att hänföra till nyanskaffning, dvs sådan anskaffning, vartill huvudman erhåller statligt investeringsbidrag med 25 %.

De regionlandsting, som replierar på akademiska sjukhuset, bör enligt nämndens uppfattning inte komma i ett sämre läge i statsbidragshänsende än sjukvårdshuvudmän i allmänhet vid undervisningssjukhus. Det har därför ansetts angeläget med en revision beträffande utrustningskostnadernas fördelning inte endast i förhållandet mellan staten samt Uppsala läns och Stockholms läns landsting utan även av gällande avtal om regionsjukvård vid akademiska sjukhuset. Av administrativa skäl har parterna enats om att detta skall ske genom att man vid beräkningen av de genomsnittliga driftdag- och driftbesöksersättningarna gör ett ytterligare avdrag med 15 % på två tredjedelar av den löpande utrustningsanskaffning, som belastar regionvårdsklinikerna

Fråga om utbildning m. m. i geriatrik

e) Förhandlingsnämnden har — med beaktande av vad som anförts i prop. 1966:1 (bil. 10 s. 409, SU 8, rskr 8) — tagit upp förhandlingar med Uppsala läns landsting rörande placering av en professur i geriatrik vid universitetet i Uppsala, förenad med en överläkarts tjänst vid geriatrisk klinik i Uppsala. Nämnden har sålunda träffat avtal om anordnande av forskning och utbildning i geriatrik vid Kungsgårdets sjukhus i Uppsala, vilket avtal avses i första hand gälla fr. o. m. den 1 juli 1967 t. o. m. den 30 juni 1977. För upplåtelsen betalar staten 50 000 kr. för budgetår — vilket belopp är indexreglerat — från den tidpunkt, då professuren tillträds. Vidare bidrar staten till vissa utrustningskostnader. Avtalet upphör dock att gälla då professuren förenas med överläkarts tjänst vid den planerade geriatriska kliniken inom akademiska sjukhuset i Uppsala.

Övriga frågor

f) I de driftkostnader, som läggs till grund för beräkningen av landstingets avtalsenliga ersättning till staten, skall bl. a. inte ingå pensioneringskostnader. Det framlagda avtalet med Uppsala läns landsting om ändring av 1954 års avtal angående samarbete för drift av akademiska sjukhuset i Uppsala (prop. 1951:123, SU 151, rskr 295) innebär i huvudsak att vissa regler fastställs för bestämmande av avgifter för personalens pensionering när landstingets ersättning till sjukhuset skall räknas ut.

Någon retroaktiv omräkning beträffande pensionskostnaderna för tiden före den 1 juli 1965 skall inte ske. Vid beräkning av landstingets bidrag till sjukhusets drift skall för tiden därefter pensionsavgiften utgöras av full ATP-avgift för sjuksköterskor, barnmorskor, husmödrar och sjukgymnaster, som uppfyllt förutsättningarna för personlig statlig pensionsrätt enligt övergångsbestämmelserna i kungörelsen den 5 juni 1963 (nr 371) angående ändring i statens allmänna tjänstepensionsreglemente den 28 maj 1959. För övrig vid sjukhuset anställd personal — med vissa undantag, främst läkare — skall pensionsavgiften utgöra 15 % av den för ifrågavarande personal utgående lönen. Detta procenttal har fastställts, sedan parterna enats om att pensionsavgiften för denna senare personalkategori borde — med beaktande av den reglering av frågan som skett i nu gällande driftavtal — i princip utgöra dubbla fortlöpande avgifter till SPV enligt bestämmelserna närmast före den 1 juli 1963 ($2 \times 6,5$ % på utgående pensionslön) plus full ATP-avgift, dock sammanlagt högst 15 %.

Beträffande kategorien sjuksköterskor m. fl. innebär ändringsavtalet, att personal, som tillhör denna kategori och som uppfyllt förutsättningarna för personlig statlig pensionsrätt enligt övergångsbestämmelserna i nämnda kungörelse men som t. ex. på grund av att kvalifikationstidskravet i 3 § SPR ej uppfyllts för viss tid inte har pensionsrätt, ändå skall tillhöra denna kategori, beträffande vilken pensionsavgifterna skall motsvara full ATP-avgift.

För att nå enklast möjliga förfaringssätt har parterna enats om att pensioneringsavgifterna för här berörd kategori skall beräknas på den totala lönesumman och inte på den pensionsgrundande delen därav. Därvid skall den för resp. år fastställda ATP-procenten multipliceras med 70 % av totala lönesumman för den berörda kategorien.

Det har vidare överenskommits, att engångsavgifter inte längre skall medräknas i de driftkostnader, som skall läggas till grund för beräkning av landstingets ersättning till sjukhusets drift.

Från nämndens sida har det syntts naturligt att vid en översyn av 1954 års samarbetsavtal rörande akademiska sjukhuset aktualisera frågan om ändrat huvudmannaskap för sjukhuset. Uppsala läns landsting har emellertid förklarar sig berett att diskutera denna fråga först då resultatet av den pågående länsindelningsutredningens arbete föreligger.

4 § i 1954 års samarbetsavtal innehåller bl. a. en reglering av Uppsala läns landstings bidrag till kostnader för byggnadernas underhåll vid akademiska sjukhuset. Nämnden framhåller, att ifrågavarande principer för kostnadsfördelningen bör gälla även framgent. Vissa schablonmässiga metoder för fastställande av landstingets kostnader för fastighetsunderhåll har medfört att landstingets andel av underhållskostnaderna för de fastig-

heter, som omfattas av utbyggnads- och regionsjukvårdsavtalen, blivit för stor. Mot bakgrunden av att berörda avtal och överenskommelser givits verkan fr. o. m. den 1 juli 1965, har landstinget emellertid accepterat, att en omreglering av underhållskostnaderna begränsas till att avse tid från nämnda datum.

Enligt 1963 års avtal om samarbete beträffande regionsjukvård vid akademiska sjukhuset skall till grund för beräkningen av driftdag- och driftbesöksersättningarna läggas bl. a. beräknade pensionskostnader. Förhandlingsnämnden föreslår, att pensionskostnaden i fortsättningen beräknas till 15 % av utgående lönesummor. Enligt nämnden behövs inte avtalsmässig reglering av denna fråga.

II. *Direktionen för akademiska sjukhuset i Uppsala*

Direktionen föreslår — under hänvisning bl. a. till den villkorligt träffade överenskommelsen om Uppsala läns landstings kostnadsandel i den löpande utrustningsanskaffningen till akademiska sjukhuset i Uppsala — att 544 000 kr. anvisas på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1966/67 under förevarande reservationsanslag för bestridande av statens ökade andel i kostnaderna för berörda utrustningsanskaffning till sjukhuset under budgetåren 1965/66, 1966/67 och 1967/68.

I överensstämmelse med hittillsvarande fördelningsprinciper, som innebär att Uppsala läns landsting enligt praxis betalar halva kostnaden för löpande anskaffning av utrustning till akademiska sjukhuset med undantag för utrustning till de psykiatriska klinikerna, har staten beräknats komma att svara för sammanlagt ca 1 346 000 kr. av ifrågavarande kostnad för budgetåren 1965/66 och 1966/67. Enligt den nu träffade överenskommelsen faller i stället ca 1 683 000 kr. på staten, motsvarande 62,5 % av hela kostnaden. Direktionen beräknar vidare med ledning av vad som anförts i prop. 1967: 1 (bil. 7 s. 109) att statens andel i ifrågavarande utrustningskostnad för budgetåret 1967/68 skall komma att uppgå till ca 1 038 000 kr. i stället för till ca 831 000 kr. Mellanskillnaden för de tre budgetåren utgör totalt 544 000 kr., vilket bör ställas till direktionens förfogande för slutlig avräkning med Uppsala läns landsting under förutsättning att den preliminära överenskommelsen godkänns.

Yttranden

I. *Riksrevisionsverket* och *byggnadsstyrelsen* har inte något att erinra mot förslagen till avtal och överenskommelser.

Direktionen för akademiska sjukhuset framhåller att frågan om s. k. »bruttoredovisning» av anslaget till löpande utrustningsanskaffning behöver ytterligare övervägas. Det förefaller enligt direktionen diskutabelt att för ett enda av alla de anslag, som disponeras för sjukhusdriften och utbyggnaden, införa en anslagsredovisning på föreslaget sätt.

Nämnden för undervisningsjukhusens utbyggande anför att överenskommen grund för uppdelning, nämligen att kostnaderna för löpande utrustningsanskaffning till två tredjedelar belöper sig på komplettering av befintlig utrustning genom nyanskaffning och till en tredjedel belöper sig på anskaffning för att ersätta försliten utrustning, inte kan anses orealistisk. Svenska landstingsförbundet anser sig däremot i brist på särskild utredning härom inte kunna ansluta sig till någon norm för en uppdelning av löpande utrustningsanskaffning i nyanskaffning och ersättningsanskaffning.

Departementschefen

Statens förhandlingsnämnd har för godkännande lagt fram sex särskilda överenskommelser och avtal huvudsakligen berörande akademiska sjukhuset i Uppsala. Jag har funnit det ändamålsenligt att lämna en redogörelse i det föregående för samtliga punkter, där parterna nu enats om viss reglering.

Kungl. Maj:t har med stöd av riksdagens tidigare givna bemyndigande (prop. 1966: 1 bil. 10 s. 395, SU 8, rskr 8) denna dag godkänt avtalet om anordnande av forskning och utbildning i geriatrik vid Kungsgårdets sjukhus i Uppsala. Därest det under budgetåret 1967/68 skulle bli fråga om utbetalande av vissa ersättningar och utrustningsbidrag med anledning av avtalet torde dessa — därest riksdagen inte har något att erinra däremot — kunna tills vidare bestridas genom anlitande av medel från det för budgetåret 1967/68 anvisade förslagsanslaget Akademiska sjukhuset i Uppsala: Driftkostnader.

Överenskommelserna om Uppsala läns landstings och Stockholms läns landstings kostnadsandelar i den löpande utrustningsanskaffningen till akademiska sjukhuset i Uppsala samt avtalen om dels ändring av 1961 års avtal om utbyggnad av akademiska sjukhuset i Uppsala, dels tillägg till 1963 års avtal om regionsjukvård vid akademiska sjukhuset i Uppsala bör underställas riksdagens prövning.

Ifrågavarande överenskommelser och avtal avser främst att reglera kostnadsfördelningen mellan staten och berörda kommunala huvudmän i vad avser anskaffning av utrustning till akademiska sjukhuset i vissa avseenden, som tidigare inte avtalsreglerats.

Beträffande utrustning som har direkt anknytning till sjukhusets utbyggnad finns bestämmelser i 1961 års avtal mellan staten och Uppsala läns landsting angående utbyggnad av akademiska sjukhuset i Uppsala, m. m. (prop. 1961: 79, SU 97, rskr 265) samt i 1963 års regionsjukvårdsavtal (1963: 1 bil. 7 s. 461, SU 5, rskr 5). Enligt dessa avtal svarar staten för 40 % medan Uppsala läns landsting och regionlandstingen svarar för vardera 30 % av kostnaderna för nämnda utrustning. I vad avser löpande ut-

rustningsanskaffning har hittills enligt praxis staten och Uppsala läns landsting i princip stått för halva kostnaden vardera. Kostnader för utrustning, som anskaffas i samband med ombyggnads-, ändrings- och förbättringsarbeten har under senare år fördelats så att landstinget burit 30 % av desamma.

Till grund för kostnadsfördelningen i den nu skedda avtalsregleringen har lagts principen att Uppsala läns landsting skall bestrida 30 % av kostnaderna för ny utrustning i överensstämmelse med vad som redan gäller för utrustning i samband med sjukhusets utbyggnad. Kostnader för ersättningsanskaffning av utrustning skall fördelas i enlighet med vad som gäller för bestridandet av kostnader för sjukhusets drift. Man har vidare gjort antagandet, att två tredjedelar av s. k. löpande utrustningsanskaffning är nyanskaffning och en tredjedel ersättningsanskaffning. För budgetåren 1965/66, 1966/67 och 1967/68 har landstingets andel i kostnaderna för löpande utrustningsanskaffning fastställts till 37,5 % mot bakgrunden av beräkningar gjorda i överensstämmelse med den sålunda fastslagna principen för kostnadsfördelningen.

Genom att staten uppbär vissa bidrag från andra landsting än Uppsala läns landsting beräknas 35—40 % av kostnaderna för den löpande utrustningsanskaffningen komma att slutligt belasta statsverket.

Även för regionlandstingens del innebär förslagen, att den del av den löpande utrustningsanskaffningen som avser nyanskaffning behandlas på samma sätt som annan nyanskaffning av utrustning. Vid beräkningen av regionlandstingens kostnadsandel får således även för denna del göras en reducering, motsvarande det vanliga statliga investeringsbidraget till kommunala huvudmän för undervisningssjukhus.

Förslagets närmare utformning föranleder inte någon erinran från min sida. Jag anser att förslagen bör godtas för statens del.

Direktionen för akademiska sjukhuset har beräknat att ytterligare 544 000 kr. behövs under reservationsanslaget Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala för bestridande av statens andel i kostnaderna för den allmänna anskaffningen av utrustning till sjukhuset under budgetåren 1965/66, 1966/67 och 1967/68 med anledning av överenskommelsen om ny fördelning av hithörande kostnader. Vid den slutliga avräkningen med Uppsala läns landsting bör emellertid hänsyn tas till att direktionen disponerat vissa intäkter för bestridande av utrustningskostnaderna. Dessa intäkter hör i viss utsträckning tillgodoräknas staten. Statens ytterligare andel i utrustningskostnaderna kan härigenom komma att bli mindre än vad direktionen utgått från. I avvaktan på att frågan närmare utreds föreslår jag emellertid att för ändamålet beräknas 544 000 kr. i enlighet med direktionens förslag. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att inom denna ram besluta om den slutliga avräkningen med landstinget.

Jag är inte beredd att i förevarande sammanhang ta ställning till den väckta frågan huruvida s. k. bruttoredovisning av förevarande anslag skall tillämpas fr. o. m. budgetåret 1968/69.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad jag förordat i det föregående godkänna *dels* överenskommelse mellan staten och Uppsala läns landsting angående beräkning av landstingets kostnadsandel i den s. k. löpande utrustningsanskaffningen till akademiska sjukhuset i Uppsala,

dels överenskommelse mellan staten och Stockholms läns landsting angående beräkning av landstingets kostnadsandel i den s. k. löpande utrustningsanskaffningen till akademiska sjukhuset i Uppsala,

dels avtal mellan staten och Uppsala läns landsting om ändring av 1961 års avtal angående utbyggnad av akademiska sjukhuset i Uppsala m. m.,

dels ock avtal mellan staten och Uppsala läns landsting, å ena sidan, samt Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands läns landsting, å andra sidan, om tillägg till 1963 års avtal om samarbete beträffande regionsjukvård vid akademiska sjukhuset i Uppsala;

b) godkänna vad jag i det föregående anfört om anlitan-
de av medel för vissa bidrag m. m. från det för budgetåret
1967/68 anvisade förslagsanslaget Akademiska sjukhuset
i Uppsala: Driftkostnader;

c) till *Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala* på
tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa
ett reservationsanslag av 544 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av
statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans
Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms
slott den 3 mars 1967.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Palme, anmäler härefter ärende under kommunikationsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 samt anför.

DRIFTBUDGETEN

Sjätte huvudtiteln

D. Sjöfart

[1] D 16. Understöd åt skärgårdsrederier m. m. Till detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 400 000 kr.

Från anslaget bestrids statens andel i kostnaderna för upprätthållande av båttrafiken i Stockholms mellersta och norra skärgård. Båttrafiken upprätthålls av det av Vaxholms stad ägda rederiet Waxholms Ångfartygs AB. För de avtal som träffats angående båttrafiken, bidragets beräknade storlek under föregående och innevarande budgetår samt fördelningen på bidragsgivare har redogjorts i prop. 1966: 1 (bil. 8 s. 139).

Till grund för bedömningen av anslagsbehovet budgetåret 1966/67 låg vissa uppgifter, som lämnats under senhösten 1965. Det i mars 1966 framlagda bokslutet för det första verksamhetsåret (1 oktober 1964—30 september 1965) utvisade emellertid ett större underskott än beräknat. Det upp-

gick till 1 070 000 kr. för trafiken i mellersta skärgården och 50 000 kr. för trafiken i norra skärgården. Statens bidrag kom därmed att uppgå till (389 700 + 18 000) 407 700 kr. i stället för beräknade 330 000 kr. Samma belopp skall enligt avtalen utbetalas som preliminärt bidrag kvartalsvis i förskott under rederiets andra och tredje verksamhetsår intill dess andra årets bokslut fastställts. På anslaget tillgängliga medel under innevarande budgetår uppgår efter förskottsutbetalningen för första kvartalet 1967 till 60 216 kr.

Utbetalningen i mars 1967 uppgår till 157 800 kr. och i juni 1967 till 107 300 kr. eller sammanlagt 265 100 kr. Då utbetalningarna är avtalsbundna avses utbetalningen i mars 1967 ske genom ianspråktagande av återstående medel under anslaget samt därutöver genom att förskottsvis 100 000 kr. tas i anspråk från reservationsanslaget Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m. (bidrag till vissa kommunikationsändamål). Med hänsyn till behållningen på anslaget erfordras ett medelstillskott av 210 000 kr. Jag hemställer därför att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Understöd åt skärgårdsrederier m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 210 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

ECKLESIASTIKDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Edenman, anmäler här-
efter ärende under ecklesiastikdepartementets handläggning som angår ut-
gifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

D. Skolväsendet

[1] **D 7 a. Bidrag till vissa elevorganisationer.** Under ett obetecknat anslag har för innevarande budgetår anvisats 60 000 kr. i bidrag till *Sveriges elevers centralorganisation* (SECO). Denna organisation och *Tekniska linjers elevförbund* (TLE) har med anledning av arbetskonflikten inom undervisningsområdet under en del av höstterminen 1966 haft betydande extra utgifter. *Skolöverstyrelsen* har med anledning härav gjort framställning om att dessa utgifter bör täckas med statsmedel och begär ytterligare sammanlagt 190 000 kr. på vissa anslag för budgetåret 1966/67. Härav utgör merutgifterna för SECO sammanlagt 180 000 kr. och hänför sig till kostnader för administration, extra styrelsesammanträden, informationsmaterial och merkostnader för distriktsorganisationen. För TLE, som f. n. inte åtnjuter statsbidrag för sin verksamhet, har begärts sammanlagt 10 000 kr. för informationsverksamhet.

Det ökade medelsbehovet för dessa ändamål redovisas här samlat under rubricerade anslag.

Departementschefen

Jag finner det med hänsyn till elevorganisationernas insatser under arbetskonflikten vara angeläget att SECO och TLE får gottgörelse för de merkostnader de haft och som inte täcks av andra bidrag. Jag föreslår, att 180 000 kr. anvisas för detta ändamål under ett särskilt förslagsanslag med här använd rubrik. Kungl. Maj:t bör äga att på grundval av en närmare granskning av underlaget för gjorda beräkningar av organisationernas utgifter besluta om tilldelningen av medel till organisationerna.

Jag vill i detta sammanhang även anmäla för riksdagen att vissa anslagsposter i skolöverstyrelsens omkostnadsstat med anledning av extra utgifter för arbetskonflikten kan förutses bli belastade med ca 330 000 kr. mer än vad som beräknats i riksstaten för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag till vissa elevorganisationer* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler här-
efter de ärenden under jordbruksdepartementets handläggning som angår
utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Nionde huvudtiteln

A. Jordbruksdepartementet m. m.

[1] A 5. Kommittéer m. m. På riksstaten för budgetåret 1966/67 är under förevarande rubrik uppfört ett reservationsanslag av 1 550 000 kr. Vid in-
gången av budgetåret fanns på anslaget en behållning av i runt tal 245 000
kr. Av det för budgetåret 1966/67 disponibla beloppet har under tiden
t. o. m. januari 1967 förbrukats ca 1 291 000 kr. Den genomsnittliga för-
brukningen har alltså uppgått till ca 184 500 kr. per månad. För återstoden
av budgetåret räknar jag med en motsvarande månatlig medelsåtgång. Jag
anser mig därför böra beräkna ett ytterligare medelsbehov av 420 000 kr. un-
der anslaget för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten
för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av
420 000 kr.

D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk

[2] **D 7. Kostnader i samband med permanent skördeskadestydd.** På riksstaten för budgetåret 1966/67 är under förevarande rubrik uppfört ett reservationsanslag av 20 178 000 kr., varav 5 178 000 kr. avser kostnader för skördeskadestyddets administration.

Statistiska centralbyrån föreslår, att på tilläggsstat för budgetåret 1966/67 anvisas 571 000 kr.

Centralbyrån anför, att anslaget till skördeskadestyddets administration har beräknats mot bakgrunden av kostnaden att handlägga 50 000 skördeskadestämmanden. Antalet stämmanden rörande 1966 års skörd uppgår emellertid till 65 000. Detta beräknar centralbyrån medföra en merkostnad av 42 000 kr. Vidare stiger personalkostnaderna med 422 000 kr. på grund av löne- och traktamentshöjningar. Till personal som avlönas från förevarande anslag har centralbyrån härutöver betalat ut 107 000 kr. i retroaktivt lönetillägg.

Departementschefen

Mot centralbyråns beräkningar av medelsbehovet för merutgifter för att handlägga skördeskadestämmanden och för vissa ökade personalkostnader m. m. har jag inget att erinra. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader i samband med permanent skördeskadestydd* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 571 000 kr.

M. Diverse

[3] **M 6. Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.** På riksstaten för budgetåret 1966/67 är under förevarande rubrik uppfört ett reservationsanslag av 1 000 kr. Vid utgången av budgetåret 1965/66 fanns en reservation under anslaget på 521 523 kr. Från anslaget utbetalas bidrag såsom ersättning för förluster på grund av naturkatastrof i enlighet med föreskrifter som Kungl. Maj:t meddelar för varje särskilt fall.

Ersättning för vissa av översvämningar förorsakade skador

1. *Länsstyrelsen i Kristianstads län* har anmält att ett skyfallsliknande oväder den 10 och 11 juni 1966 drog fram över vissa områden i länets östra del, varvid på många platser skador av växlande svårighetsgrad anställdes. Länsstyrelsen har vidare översänt en förteckning över hos länsstyrelsen föreliggande ärenden om skadeersättning samt viss utredning. Det sammanlagda skadebeloppet är ca 125 000 kr., varav 69 000 kr. avser skador

på mark, 18 000 kr. skador på enskilda vägar och resten skador på byggnader, inventarier, varulager m. m. Värdering har genom länsstyrelsens försorg skett av särskilda värderingsmän.

2. Under tiden mars—maj 1966 inträffade i ett flertal mellansvenska vattendrag, däribland Dalälvarna, Ljusnan och Ljungan, en ovanligt kraftig vårflod. Orsakerna var främst avsmältningen av vinterns stora snömängder, som till följd av den ihållande kylan fortfarande låg kvar, och riklig nederbörd. Högvattenståndet var på flera platser högre än motsvarande nivå år 1959. Betydande översvämningsskador vållades särskilt inom Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län har överlämnat bl. a. två enskilda framställningar, värderingshandlingar m. m. avseende skador på kvarnanläggningar m. m. till följd av den kraftiga vattenföringen i Tidån. Den ena framställningen avser skador på byggnader, maskiner, varulager m. m. till ett beräknat belopp av ca 68 000 kr., och den andra framställningen skador på en dammbyggnad, för vilka reparationskostnaden enligt anbud uppgår till 114 000 kr. Länsstyrelsen anser att billighetsskäl talar för att viss ersättning utgår av statsmedel.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län har redogjort för de skador och olägenheter som vårfloden i Dalälvarna förorsakade samt för de åtgärder som vidtogs med anledning av befarade eller inträffade översvämningar m. m. Länsstyrelsen har redovisat resultaten av en genom länsbostadsnämnden m. fl. myndigheter, kommunerna och länets företagareförening gjord utredning rörande skadornas omfattning. Länsstyrelsen uttalar därvid att skadorna blivit mindre omfattande än de som förorsakades av vårfloden år 1959, och att anledningen därtill torde vara främst att de kommunala myndigheterna och befolkningen i god tid informerades om riskerna för översvämningar samt att vederbörande kommuner och andra vidtog effektiva skadebegränsande åtgärder. En sammanställning av uppgifterna om inträffade förluster och skador utvisar skador på bostadsfastigheter, fritidsbebyggelse, va-anläggningar m. m. (varav huvuddelen avser permanent bostadsbebyggelse) till ett belopp av 240 000 kr. och skador på industrier till ett belopp av 1 440 000 kr.

Länsstyrelsen anser det vara motiverat att närmare undersöka om skadeverkningarna av höga vårfloder kan ytterligare begränsas genom förebyggande åtgärder. Länsstyrelsen avser därför att ta upp denna fråga med berörda länsexperter, kommuner, vattenregleringsföretag m. fl.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har redovisat de skador som inträffat inom länet. Länsstyrelsen har med biträde av byggnadsnämnderna i länet inventerat skadorna, som huvudsakligen drabbat fast egendom. De anspråk på ersättning som framställts hänför sig i avrundade tal med 500 000 kr. till enskilda skadelidande och med 600 000 kr. till juridiska personer.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har anmält att vårfloden förorsakat

skador framförallt på mindre industrier i Ljungans dalgång. En sammanställning av de skadeanmälningar som har inkommit utvisar ett beräknat skadebelopp av ca 645 000 kr., varav ca 617 000 kr. hänför sig till skador på industrier m. m. och resten till skador på bostadsfastigheter och fritidsbebyggelse. Sakkunniga har värderat skadorna.

Länsstyrelsen i Uppsala län har anmält att skador inträffat till följd av översvämningar i Dalälvens nedre lopp. Till länsstyrelsen har från skadelidande inkommit ansökningar om ersättning till ett sammanlagt belopp av inemot 50 000 kr.

Yttrande

Riksrevisionsverket har yttrat sig över länsstyrelsernas framställningar och därvid anfört bl. a. följande.

Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m. utgår efter behovsprövning enligt principer som godkänts av 1960 års riksdag (prop. 1960: 2, SU 17). Efter viss höjning i praxis av ursprungligen uppställda beloppsgränser på grund av löneinkomsternas stegring m. m. tillämpas f. n. den regel att ersättning inte annat än i undantagsfall medges skadelidande, som enligt senast tillgängliga uppgifter har haft en till statlig inkomstskatt taxerad inkomst överstigande 14 000 kr. eller taxerats till statlig förmögenhets-skatt, varvid samtaxerade makar betraktas som en person. I fråga om juridiska personer har det förutsatts att ersättningsanspråk skall bedömas med stor restriktivitet. Ersättning utgår i regel med 50 % av skadebeloppet med möjlighet att i särskilt ömmande fall öka bidraget till 90 % av skadebeloppet. Skador understigande 200 kr. per skadelidande har i allmänhet inte ansetts böra föranleda ersättning. Det bör enligt riksrevisionsverkets mening övervägas om inte sistnämnda belopp bör höjas till förslagsvis 500 kr.

I några av de berörda områdena har översvämningar inträffat även tidigare. Vissa av de skadelidande torde också ha tillerkänts bidrag för skador på grund av 1959 års översvämningar. Då översvämningensrisken i viss mån kunnat bedömas i förväg får det enligt riksrevisionsverkets mening förutsättas att fastlighetsägare, industriföretag m. fl. i rimlig omfattning vidtagit förebyggande åtgärder för att undvika eller begränsa skadefallen. I de fall byggnader och anläggningar efter år 1959 uppförts under nivån för det då uppnådda högsta vattenståndet synes staten knappast böra stå någon risk för inträffade skador. Det bör vidare enligt riksrevisionsverkets mening särskilt beaktas att sågverk, kraftstationer, flottningsföretag och vissa andra industrier av driftsekonomiska skäl har placerat sina anläggningar helt eller delvis i eller i nära anslutning till sjöar och vattendrag som är utsatta för kraftiga vårflöden. Den lägre kostnadsnivån vid normala förhållanden beträffande vattenstånd och vattenföring har i sådana fall vunnits till priset av mindre säkerhet mot översvämningar. Stor återhållsamhet bör under dessa förhållanden iakttagas vid bidragsgivningen.

Gottgörelse av statsmedel för skador genom naturkatastrof har som regel endast utgått då det varit fråga om skada genom intrång i rörelse eller yrkesverksamhet av vilken den skadelidande varit beroende för sin försörjning. Ersättning har emellertid därutöver i viss utsträckning medgivits för förlust av eller skada på egendom tillhörig enskild person, i första hand

bostadsfastighet. Som förutsättning torde i allmänhet ha gällt att den skadelidande varit i påtagligt behov av ekonomisk hjälp.

Ersättning till juridiska personer bor på motsvarande sätt vara beroende av vederbörandes förmåga att bära förlusterna. Skador eller kostnader för förebyggande åtgärder som åsamkats kommuner synes böra föranleda understöd av statsmedel endast om kommunens ekonomiska belastning med anledning av naturkatastrofen är orimligt stor i förhållande till skatteunderlaget. Beträffande aktiebolag, föreningar m. fl. torde understöd i förevarande ordning inte böra utgå om de uppkomna förlusterna endast har ringa ekonomisk betydelse för delägarna.

Riksrevisionsverket uttalar slutligen — med hänvisning till vad länsstyrelsen i Kopparbergs län anfört om att det finns skäl att närmare undersöka om skadeverkningarna av starka vårfloder kan ytterligare begränsas genom förebyggande åtgärder — att det kan ifrågasättas om inte en samordnad och intensifierad aktion i dessa avseenden bör komma till stånd.

Kostnader för nöutfodring m. m. av renar

Sedan det naturliga betet under senare delen av år 1966 på grund av isbildning till stor del blivit oåtkomligt för renarna i bl. a. Norrbotten begärde länsstyrelsen i Norrbottens län i skrivelse den 21 december 1966 medel för inköp av nödfoder. Genom beslut den 30 december 1966 och den 20 januari 1967 ställde Kungl. Maj:t sammanlagt 400 000 kr. till länsstyrelsens förfogande för inköp av renfoder, transport av renar, m. m. Av beloppet anvisades 300 000 kr. från ifrågavarande anslag och återstoden från statens lappfond. Av det anvisade beloppet skall — enligt beslutet den 20 januari 1967 — den från anslaget anvisade delen utlämnas som bidrag och den från statens lappfond anvisade delen utgå som lån.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har därefter i skrivelse den 15 februari 1967 begärt att ytterligare 950 000 kr. ställs till länsstyrelsens förfogande för nöutfodring, m. m. av renar. Till mitten av februari 1967 har omkring 10 000 renar förts till utfodringshagar för tillskottsutfodring. Antalet beräknades komma att öka. Omkring 3 000 renar har transporterats till reservbetesområdena i kustbygden. Vidare har åtskilliga renhjordar kunnat flyttas till betesområdena i lågfjällsregionen. Totalt har mer än 30 000 renar omfattats av de uppräknade åtgärderna. De totala kostnaderna för foderanskaffning m. fl. åtgärder beräknas av länsstyrelsen till 950 000 kr. utöver de 400 000 kr. som redan anvisats.

Beträffande Jämtlands län har vederbörande förste konsulent beräknat ett medelsbehov av ca 17 000 kr. för nöutfodring och transport av renar.

Departementschefen

Som framgår av vad länsstyrelserna i Kopparbergs m. fl. län anfört har 1966 års vårflod och lokala oväder vållat omfattande skadegörelse. De anmälda skadorna på bl. a. bostadsfastigheter och industrier beräknas uppgå till sammanlagt omkring 3,8 milj. kr. I likhet med vad som skedde med an-

ledning av skador på grund av 1959 års vårflod bör enligt min mening även nu vissa skadeersättningar utgå av statsmedel. I samråd med statsrådet Lundkvist beräknar jag att ett belopp av i runt tal 1,5 milj. kr. erfordras för detta ändamål. Det ankommer på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter rörande bidragsgivningen. De av riksrevisionsverket redovisade riktlinjerna för denna möter ingen erinran från min sida. Beslut i de enskilda fallen om bidrag för denna typ av skador bör kunna meddelas av länsstyrelserna. Jag förutsätter att länsstyrelserna i samverkan med vederbörande kommuner och andra intressenter efter hand söker åstadkomma alla åtgärder i förebyggande och skadebegränsande syfte som är möjliga.

De skador som drabbat renskötseln har varit av betydande omfattning. För att minska verkningarna av dessa skador bör bidrag utgå av statsmedel. Jag anser mig nu inte ha anledning förorda andra bidragsgrunder än de, som föreskrivits i Kungl. Maj:ts beslut den 20 januari 1967. Mot de av myndigheterna gjorda bedömningarna av kostnaderna för nödfoder m. m. har jag ingen väsentlig erinran. Jag beräknar behovet av ytterligare medel för bidrag till renfoder m. m. från förevarande anslag uppgå till 725 000 kr.

För att göra ett snabbt ingripande möjligt om eventuellt annan naturkatastrof skulle inträffa bör vissa medel finnas tillgängliga under anslaget. Jag föreslår därför att ytterligare ett belopp av 300 000 kr. anvisas. Härigenom beräknas omkring 500 000 kr. vara disponibla för ändamålet.

Det totala behovet av ytterligare medel för innevarande budgetår under förevarande anslag utgör sålunda 2 500 000 kr. Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Ma:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

INRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, anmäler härefter de ärenden under inrikesdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67.

DRIFTBUDGETEN

Elfte huvudtiteln

C. Arbetsmarknad m. m.

[1] C 9. Allmänna beredskapsarbeten m. m. Under denna rubrik har på riksstaten för budgetåret 1966/67 förts upp ett reservationsanslag av 400 milj. kr., därav förslagsvis 200 milj. kr. att avräknas mot automobilskatte-medlen. Vidare har på riksstaten för samma budgetår under rubriken Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl. förts upp ett reservationsanslag av 155 milj. kr., därav förslagsvis 30 milj. kr. att avräknas mot automobilskatte-medlen.

Framställning om anvisande av medel på tilläggsstat

Arbetsmarknadsstyrelsen hemställer att ytterligare 15 milj. kr. anvisas på tilläggsstat för allmänna beredskapsarbeten. Vidare hemställer styrelsen att ytterligare 35 milj. kr. anvisas på tilläggsstat för vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl. Styrelsen anför.

Det brydsammare arbetsmarknadsläge som nu har inträtt och som har

medfört ett större antal arbetslösa än tidigare år (59 363 den 30 januari 1967) har föranlett arbetsmarknadsstyrelsen att sätta i gång ett betydande antal mindre, kortfristiga beredskapsarbeten som snabbt bör medföra att sysselsättningsläget förbättras. Detta är av särskild vikt under den nu inledda säsongnedgången. Åtgärderna påverkar medelsåtgången under såväl anslaget för allmänna beredskapsarbeten som anslaget för de handikappades sysselsättning. Behov av medel under sistnämnda anslag aktualiseras i betydande mån dels av att det hårdare arbetsmarknadsläget har påtagligt försämrat de svårplacerades möjligheter till sysselsättning på den öppna marknaden och dels av den tendens på längre sikt till ökat sysselsättningsbehov för olika kategorier handikappade som styrelsen berörde i sin framställning föregående år om anslag på tilläggsstat.

Genom att fördela om anvisade medel under anslaget Allmänna beredskapsarbeten räknar styrelsen med att kunna inom anslagets ram använda ytterligare 10 milj. kr. för beredskapsarbeten utöver de 340 milj. kr. som har beräknats för ändamålet under innevarande budgetår. Den medelsanvisning för allmänna beredskapsarbeten som behövs på tilläggsstat kan därför begränsas till 15 milj. kr. Under anslaget Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl. måste, trots att möjliga besparingar under anslaget har tagits i anspråk, på tilläggsstat anvisas ytterligare 35 milj. kr.

Framställning om vidgad försöksverksamhet med inlösen av egnahem

Arbetsmarknadsstyrelsen erinrar om att försöksverksamheten med inlösen av egnahem har pågått sedan januari 1965. Till utgången av år 1966 har 93 fastigheter lösts in och 45 av de inlösta fastigheterna har sålts. Inräknat egnahemsägarnas familjer har 382 personer kunnat flyttas genom inlösenverksamheten, därav 198 hemmavarande barn under 16 år. Nya anställningar har beretts egnahemsägarna främst inom verkstadsindustrin och byggnadsverksamheten. I många fall har även egnahemsägares hustru och vuxna barn kunnat få anställning på inflyttningsorten.

Den hittillsvarande inlösenverksamheten har bedrivits i de fyra nordligaste länen och har där varit koncentrerad till glesbygdsområden där behovet av inlösen har varit störst. Inlösen av egnahem behöver emellertid enligt arbetsmarknadsstyrelsens mening kunna göras även i glesbygdsområden i andra delar av landet. Erfarenheterna av det ökade antalet företagsnedläggningar under det senaste året har visat, att det därjämte föreligger ett uttalat behov av möjligheter att kunna lösa in egnahem även i vissa industriorter. Speciellt gäller detta vid nedläggning av företag som dominerar näringslivet i orten. I sistnämnda fall bör fastighet kunna lösas in om fastighetsägaren på grund av företagsnedläggningen har blivit arbetslös och arbetslösheten inte kan hävas på annat sätt än genom utflyttning samt fastigheten inte kan säljas på öppna marknaden utan att dess ägare lider en avsevärd förlust.

Med hänvisning härtill föreslår styrelsen att försöksverksamheten med inlösen av egnahem vidgas till att gälla orter eller områden där enligt styrelsens bedömning arbetsmarknadsmässiga skäl föreligger för sådan inlösen.

Framställning om bidrag till företag för utbildning av äldre arbetskraft

Arbetsmarknadsstyrelsen framhåller att ökande svårigheter att arbetsplacera vid industrinedläggelser friställd äldre arbetskraft samt medelålders och äldre arbetslösa i glesbygderna har ställt allt större krav på arbetsmarknadsverkets utbildningsverksamhet. För att minska de äldres tveksamhet om den egna förmågan att tillgodogöra sig en utbildning har generösa möjligheter öppnats till provutbildning inom kursverksamhetens ram. Antalet äldre arbetstagare i denna utbildningsform har också ökat. Erfarenheten har visat att företagsutbildning för de äldre framstår som en smidig och praktisk utbildningsform, som direkt tar sikte på bestämda arbetsuppgifter och som efter utbildningens slut leder till anställning i företaget.

Den enda möjlighet som vid sidan av lokaliseringsutbildning står till förfogande för utbildning av äldre arbetskraft i företag är enligt vad styrelsen anför s. k. provanställning i kombination med utbildning under högst 3 månader. Under provanställningstiden utgår utbildningsbidrag med samma belopp som vid omskolningskurserna. För personer som har friställts från nedlagda industrier och direkt övergår till provanställning i annat företag framstår dessa bidrag som otillräckliga, i synnerhet om beloppen reduceras till följd av makes inkomst. Till detta kommer i regel fackliga krav om att anställning i denna form skall vara förenad med avtalsenliga löneförmåner.

Styrelsen hemställer därför om bemyndigande att medge utbildning av äldre arbetskraft i företag i huvudsak på samma ekonomiska och övriga villkor, som f. n. gäller för handikappade.

Departementschefen

Den ökning av arbetslösheten som gjorde sig märkbar under slutet av år 1966 har fortsatt under de två första månaderna av år 1967. Samtidigt har antalet lediga platser sjunkit påtagligt. Utvecklingen framgår av följande sammanställning.

	1966			1967	
	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.
Lediga platser	38 117	33 417	33 245	28 054	27 793
Arbetslösa	19 251	28 414	32 128	48 657	49 246

Antalet lediga platser under sista kvartalet 1966 är betydligt lägre än under motsvarande tid åren 1963—1965 och ligger på ungefär samma nivå som åren 1961 och 1962. Nedgången i antalet lediga platser ger dock ett överdrivet intryck av styrkan i konjunkturavmattningen. Till inte ringa del torde nämligen nedgången bero på att omsättningen av arbetskraft sjunkit starkt. Denna ökade stabilitet hos personalen ger naturligtvis utslag i form av att ett mindre antal lediga platser anmäls hos arbetsförmedlingen.

Arbetslösheten i landet var under oktober 1966 endast något högre än samma månad under de senaste fem åren med undantag för år 1965, som i sin helhet kännetecknas av en ovanligt hög sysselsättning. Under de två sista månaderna 1966 och de två första månaderna 1967 steg arbetslösheten emellertid snabbt till en högre nivå än de tidigare åren.

Den regionala fördelningen av arbetslösheten präglas av en fortsatt förskjutning mot södra och mellersta delen av landet. I de båda nordligaste länen ligger arbetslösheten på oförändrad nivå jämfört med tidigare år. Dessa län svarar alltså för en mindre andel av den totala arbetslösheten än tidigare. Anmärkningsvärt är att antalet arbetslösa ökade mellan januari och februari 1967 med 7 000 i storstadsområdena men minskade med 5 400 i övriga delar av landet.

Av de närmare 50 000 arbetslösa i början av 1967 är inte fullt en tredjedel byggnadsarbetare.

För att motverka arbetslösheten har inom arbetsmarknadsverket följande åtgärder vidtagits.

Efter samråd med Sveriges verkstadsförening har arbetsmarknadsstyrelsen uppdragit åt länsarbetsnämnderna att göra en enkät till metall- och verkstadsindustriens företag rörande behovet av arbetare och tjänstemän i samtliga yrken inom branschen. Härutöver bör nämnderna skaffa in uppgifter om det totala rekryteringsbehovet också på arbetsplatser inom andra branscher. De rekryteringsbehov som härigenom kommer till länsarbetsnämndernas kännedom skall följas av omedelbara åtgärder för att tillgodose denna efterfrågan. Det förutsätts att all förmedlingspersonal deltar i ackvisitionsarbetet.

Omskolningsverksamheten har intensifierats ytterligare. Under december 1966—januari 1967 var 21 000—22 000 personer i omskolning, vilket var ca 4 000 fler än föregående år. Under februari tillkom inte mindre än 3 000 nya kursdeltagare och ytterligare ökning av kursverksamheten kan väntas under de närmaste månaderna. Till följd av denna ökning beräknas förslagsanslaget till omskolning m. m. som är uppfört med 180 milj. kr. komma att belastas med 240 milj. kr. under innevarande budgetår.

Antalet personer i beredskapsarbete har ökats från 8 300 i oktober 1966 till 15 600 i februari 1967. Beredskapsarbetena torde sannolikt behöva pågå något längre fram på våren än under de senaste åren. Som ny form av be-

redskapsarbete prövas f. n. verkstadsarbete i liten skala. I sammanhanget bör erinras om att Kungl. Maj:t den 17 februari 1967 uppdragit åt arbetsmarknadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 10 milj. kr. bereda industriell sysselsättning åt arbetstagare inom textilindustrin. Sysselsättningsstödet som avses vara flerårigt skall i första hand gälla äldre och handikappade arbetstagare.

I nu rådande situation på arbetsmarknaden som kännetecknas av att den allmänna säsongnedgången har förstärkts av en viss konjunkturavmattning synes det angeläget att förstärka den arbetsmarknadspolitiska beredskapen. För att kortsiktigt förstärka sysselsättningen under vintermånaderna genom ökning av beredskapsarbetena i väntan på den allmänna förbättring av sysselsättningsläget som erfarenhetsmässigt inträder under vårmånaderna har arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit att anslagen Allmänna beredskapsarbeten m. m. och Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl. förstärks med 15 resp. 35 milj. kr. Jag biträder styrelsens förslag.

Därjämte har styrelsen lagt fram förslag som särskilt syftar till att underlätta sysselsättning för äldre arbetstagare.

Styrelsen föreslår att försöksverksamheten med inlösen av egnahem, som f. n. är begränsad till de fyra nordligaste länen och där hittills har omfattat fastigheter belägna i glesbygder, får utvidgas till glesbygdsområden i andra delar av landet. Vidare finner styrelsen det nödvändigt att vid behov kunna lösa in fastigheter även i tätorter. Styrelsen syftar framför allt på fall av företagsnedläggningar i orter där företaget är av avgörande betydelse för sysselsättningen i orten.

Försöksverksamheten har pågått i två år och ett knappt hundratal fastigheter har hittills lösts in. De erfarenheter av verksamheten som har vunnits är alltså begränsade. Med hänsyn härtill finner jag det tveksamt om verksamheten bör utsträckas redan nu. Det kan emellertid visa sig angeläget att i trängande fall kunna lösa in fastigheter även utanför det nuvarande försöksområdet. Arbetsmarknadsstyrelsen bör därför ges möjlighet att i sådana fall lösa in egnahem även utanför det nuvarande försöksområdet.

Yrkesutbildning av äldre arbetstagare i företag kan f. n. ske genom s. k. provanställning under tre månader, varvid arbetstagaren uppbär utbildningsbidrag från arbetsmarknadsverket. Vid utbildning av handikappade i företag uppbär arbetstagaren däremot avtalsenlig lön under utbildningstiden från företaget, som i gengäld erhåller bidrag med visst i varje särskilt fall fastställt belopp per studietimme. Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår att utbildning av äldre arbetskraft i företag skall få ske på samma villkor som gäller för handikappade.

Jag finner det angeläget att på olika vägar försöka minska de svårigheter som kan uppstå för äldre arbetskraft att få nya anställningar. Inte minst i det kärvare arbetsmarknadsläge som nu råder kan ålder likaväl som ett fysiskt eller psykiskt handikapp vara ett hinder för arbetsplacering. Jag

föreslår därför att bidrag enligt samma grunder som gäller för utbildning av handikappade skall kunna utgå till företag som binder sig för att anställa och utbilda arbetslösa som är 50 år eller äldre.

Beträffande anslaget till Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl. kommer jag att göra hemställen under nästa anslagspunkt. Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) godkänna de ändringar som jag har förordat i det föregående i fråga om försöksverksamheten med inlösen av egnahem och bidrag till företag för utbildning av äldre arbetstagare,

b) till *Allmänna beredskapsarbeten m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 000 kr., därav förslagsvis 10 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

[2] C 10. **Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl.** Med hänvisning till vad jag anfört under föregående anslagspunkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 000 kr., därav förslagsvis 20 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

[3] C 15. **Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade.** Under denna rubrik har för budgetåret 1966/67 anvisats ett förslagsanslag av 3 milj. kr. För samma budgetår har arbetsmarknadsstyrelsen medgivits att meddela beslut om anordningsbidrag intill ett belopp av 20 milj. kr.

Arbetsmarknadsstyrelsen anför. Till följd av en av styrelsen påskyndad utbyggnad av den skyddade verksamheten har det för beviljande av bidrag anvisade rambeloppet tagits i anspråk i sin helhet. Det är vanskligt för styrelsen att mera exakt beräkna den vidgning av bidragsramen som kan behövas intill den 1 juli 1967, eftersom såväl ansökan om som rekvisition av bidrag i de flesta fall beror på resp. huvudmans planläggning och ekonomiska situation. Av vital betydelse är emellertid att styrelsen kan möta de aktuella behoven utan tidsutdräkt. Styrelsen hemställer därför att ramen för beviljande av ansökningar om anordningsbidrag under återstoden av budgetåret vidgas med 10 milj. kr.

Departementschefen

Enligt bestämmelserna om statsbidrag till verkstäder inom arbetsvården utgår bidrag för anordnande av lokaler för arbetsprövning, arbetsträning och skyddad sysselsättning samt anskaffning av första uppsättningen

maskiner eller likvärdig utrustning för sådana lokaler. Bidrag beviljas av arbetsmarknadsstyrelsen. För styrelsens bidragsgivning har för innevarande budgetår fastställts en ram av 20 milj. kr.

Vid mitten av januari 1967 hade arbetsmarknadsstyrelsen beviljat bidrag till ett sammanlagt belopp av 19 870 000 kr. Härav faller 14 025 000 kr. på bidrag till anordnande av lokaler för 1 333 platser och 5 845 000 kr. på anskaffning av maskiner m. m. till 1 153 platser. Den övervägande delen av dessa platser är avsedd för skyddad sysselsättning.

Till följd av intresset från huvudmännens sida för att bygga ut den skyddade verksamheten är den ram inom vilken styrelsen kan bevilja bidrag under innevarande budgetår redan praktiskt taget helt utnyttjad. Enligt min mening bör ramen vidgas med 2 milj. kr. för att styrelsen under återstoden av budgetåret skall kunna bevilja bidrag i angelägna fall där beslut inte kan anstå till nästa budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge att beslut om bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade under budgetåret 1966/67 får meddelas intill ett ytterligare belopp av 2 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Bilaga 7

AVSKRIVNING AV NYA KAPITALINVESTERINGAR

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:tt Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter fråga om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 och anför.

Under innevarande budgetår har begärts investeringsanslag dels på tilläggsstat I till gällande riksstat, dels på tilläggsstat II. I enlighet med de principer som hittills tillämpats bör nu, då avskrivningsbehovet för de olika investeringarna kan överblickas, förslag om erforderliga avskrivningsanslag föreläggas riksdagen. Skulle nya avskrivningsbehov uppkomma eller ändring ske i de till grund för här beräknade avskrivningar liggande förhållandena förutsätter jag, att vederbörliga tillägg och jämkningar vidtas av riksdagen.

Statens allmänna fastighetsfond. Enligt gällande regler för avskrivning av investeringar i allmänna fastighetsfonden utgör grundavskrivning vid nybyggnader för ämbetsverk 25 % av anläggningskostnaden och vid nybyggnader för kriminalvården, sjukhus, forskningsinstitut och skolor 50 %. Kostnader för markförvärv avskrivs inte.

Med tillämpning av dessa grunder bör avskrivningsanslag på tilläggsstat uppföras i enlighet med följande sammanställning.

Anslag	Investering kr.	Avskrivning kr.
Socialdepartementet:		
Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m.	415 000	—
Utbyggande av karolinska sjukhuset	3 000 000	1 500 000
Finansdepartementet:		
Ombyggnad av kvarteret Neptunus Större i Stockholm	2 500 000	625 000

Anslag	Investering kr.	Avskrivning kr.
Jordbruksdepartementet:		
Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.	2 061 000	1 030 000
Handelsdepartementet:		
Byggnadsarbeten i Malåträsk för Sveriges geologiska undersökning	40 000	10 000
Förrådsbyggnad vid Svenska institutet för konserveringsforskning	25 000	13 000

Anslaget till vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus m. m. avser helt markförvärv, varför ingen avskrivning behövs.

Statens utlåningsfonder. På tilläggsstat II har förts upp ett tilläggsanslag till studiemedelsfonden om 18,7 milj. kr., vilket bör avskrivas helt. För tillskott till lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. har på tilläggsstat I förts upp ett anslag med 100 000 kr. Då lån som utgår från denna fond förutsätts löpa med en ränta av 5 % bör, med hänsyn till att förräntningskravet för statens investeringar fastställts till $5\frac{3}{4}$ %, denna investering avskrivas med 13 % eller med 13 000 kr. Vidare har på tilläggsstat II begärts ett tillskott till investeringsanslaget till lånefonden för bostadsbyggande med 200 milj. kr. Lånen från fonden löper i regel med en ränta av 4 % och bör därför avskrivas med ca 30 % eller med 60 milj. kr.

Fonden för låneunderstöd. På tilläggsstat II har för tillskott till Uddevallavarvet aktiebolag upptagits ett investeringsanslag av 75 milj. kr. Detta belopp bör avskrivas helt.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Avskrivning av nya kapitalinvesteringar* i härefter angivna fonder på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa följande reservationsanslag, nämligen

Statens allmänna fastighetsfond

Socialdepartementet:		
Utbyggande av karolinska sjukhuset		1 500 000
Finansdepartementet:		
Ombyggnad av kvarteret Neptunus Större i Stockholm		625 000
Jordbruksdepartementet:		
Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.		1 030 000

H a n d e l s d e p a r t e m e n t e t :

Byggnadsarbeten i Malåträsk för Sveriges geologiska undersökning	10 000
Förrådsbyggnad vid Svenska institutet för konserveringsforskning	13 000

Statens utlåningsfonder**E c k l e s i a s t i k d e p a r t e m e n t e t :**

Studiemedelsfonden	18 700 000
--------------------------	------------

J o r d b r u k s d e p a r t e m e n t e t :

Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	13 000
--	--------

I n r i k e s d e p a r t e m e n t e t :

Lånefonden för bostadsbyggande	60 000 000
--------------------------------------	------------

Fonden för låneunderstöd**F i n a n s d e p a r t e m e n t e t :**

Tillskott till Uddevallavarvet aktiebolag	75 000 000
--	------------

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet
Britta Gyllensten

AVSKRIVNING AV OREGLERADE KAPITALMEDELS- FÖRLUSTER

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter fråga om anslag till avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 och anför.

Extra grundavskrivning på förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap. Kungl. Maj:t förordnade den 30 juni 1947 bl. a., att vissa redan uppförda oljelagringsanläggningar skulle per den 1 juli 1947 föras över från fonden för förlag till statsverket till väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond och förvaltas av dåvarande statens reservförrådsnämnd. Sedermera har ytterligare ett antal oljelagringsanläggningar m. m. uppförts genom dåvarande riksnämndens och nuvarande överstyrelsens för ekonomisk försvarsberedskap försorg.

Genom beslut den 6 juli 1961 uppdrog Kungl. Maj:t åt dåvarande riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap att i samråd med riksrevisionsverket dels utreda frågan om behov av ytterligare grundavskrivning å berörda oljelagringsanläggningar, dels utarbeta förslag till redovisningsbestämmelser och driftstat för en ifrågasatt ny kapitalfond för redovisning av lagringsanläggningarna.

I skrivelse den 27 september 1963 har *överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap* redogjort för behovet av ytterligare grundavskrivning av förrådsfondens anläggningar. Tre anläggningar med en sammanlagd anläggningskostnad den 30 juni 1964 av 58 940 000 kr. har beräknats kräva en total grundavskrivning om 32 436 000 kr. Härav har Kungl. Maj:t i samband med medelsanvisningarna för respektive budgetår beviljat avskrivningsanslag om totalt 16 917 000 kr., varför skillnaden 15 519 000 kr. utgör ett ackumulerat grundavskrivningsbehov.

Två av anläggningarna är bergrumsanläggningar som hyrs ut till priser motsvarande dem för anläggningar ovan jord. Det totala grundavskrivningsbehovet har beräknats på skillnaden mellan verkliga anläggningskostnaden och motsvarande kostnad för en oskyddad anläggning. Den tredje anläggningen är uthyrd till ett oljeföretag. Behovet av ytterligare grundavskrivning för denna anläggning har erhållits genom att sätta in de beräknade värdena i en räntabilitetskalkyl.

Riksrevisionsverket har i yttrande den 15 januari 1964 ej funnit de av överstyrelsen gjorda beräkningarna föranleda någon anmärkning. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i yttrande den 27 januari 1964 tillstyrkt överstyrelsens framställning.

Departementschefen

Kungl. Maj:t förordnade den 3 juni 1965 att en kapitalfond, benämnd förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap, skulle inrättas den 1 juli 1965 och förvaltas av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap. Till fonden fördes över de oljelagringsanläggningar som redovisades under väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond. De kapitalinvesteringar som under sistnämnda fond gjorts för ifrågavarande ändamål samt de belopp, som var uppförda på avskrivningskonto under väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond, överfördes därvid till den nyinrättade fonden. Vidare fastställde Kungl. Maj:t utgifts- och inkomststat för fonden under budgetåret 1965/66. Sådan stat har därefter fastställts att gälla tills vidare under budgetåret 1966/67.

I samband med att förrådsfonden inrättades förordnade överstyrelsen en ytterligare grundavskrivning av fonden med 15 519 000 kr. En sådan avskrivning bör nu komma till stånd. Erforderligt belopp bör anvisas som en avsättning till fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster, varifrån överföring av avskrivningsmedel bör ske.

Efter förslag av överstyrelsen den 14 september 1966 har Kungl. Maj:t den 4 november 1966 utfärdat förvaltningsföreskrifter för fonden.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 15 519 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Bilaga 9

STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter fråga om medel för budgetåret 1966/67 till reparations- och underhållskostnader m. m. under karolinska sjukhusets och byggnadsstyrelsens delfonder av statens allmänna fastighetsfond och anför.

I

Reparations- och underhållskostnader m. m. under karolinska sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond. Under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. har på denna delfond för budgetåret 1966/67 beräknats sammanlagt 4 444 000 kr. Härav har under delposten till karolinska sjukhuset tagits upp 2 944 000 kr., varav 720 000 kr. avser särskilda arbeten.

Karolinska sjukhusets direktion har hemställt, att för ändamålet ytterligare 290 000 kr. anvisas under delfonden.

Direktionen har därvid anfört, att för budgetåret anvisade medel trots stark återhållsamhet vid planläggningen av fastighetsunderhållet inte kommer att räcka till för att täcka kostnaderna för oundgängligen nödvändiga reparationsåtgärder. En oproportionerligt stor del av anslagna medel går åt för reparationer vid inträffade haverier och katastrofsituationer av olika slag. Direktionen pekar därvid särskilt på reparationer på grund av läckage i vatten- och avloppssystemen, som inom stora delar av sjukhuset befinner sig i mycket dåligt skick. Under december 1966 uppstod sålunda brott på den avloppsledning som passerar genom Solna kyrkogård. Reparationskostnaderna för detta uppgår till ca 50 000 kr. Vidare framhålls, att den stränga vintern 1965/66 medfört ett onormalt antal läckage i övrigt på lednings-

systemen. Merkostnaderna för detta i förhållande till tidigare budgetår har beräknats till ca 100 000 kr. Ytterligare läckage kan befaras inom den närmaste tiden.

Inom sjukhuset har vidare ett ökat antal inbrott ägt rum, vilket lett till reparationskostnader för ca 20 000 kr. Direktionen har funnit det nödvändigt att vidta olika åtgärder för att skydda sjukhusets lokaliteter mot åverkan och förhindra ytterligare stölder av dyrbar utrustning. Ökad bevakning har införts. En förbättrad övervakning av området och lokalerna förutsätter dels komplettering av befintligt staket, dels anordningar för in- och utpassningskontroll vid huvudentrén. Direktionen anser det nödvändigt att snabbt vidta dessa åtgärder, vilka kostnadsberäknats till ca 120 000 kr.

Direktionen finner alltså totalt ett belopp av (50 000 + 100 000 + 20 000 + 120 000) 290 000 kr. erforderligt för att täcka nämnda kostnader.

Departementschefen

Som framgår av sjukhusdirektionens framställning har karolinska sjukhuset åsamkats vissa oförutsedda kostnader på grund av läckage i ledningssystemen och ökat antal inbrott. Dessa kostnader finner jag i likhet med direktionen vara så stora, att de inte utan förfång för den ordinarie underhållsverksamheten kan rymmas inom ramen för det belopp som under sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond tagits upp för löpande reparations- och underhållsarbeten m. m. Jag förordar, att sammanlagt 150 000 kr. beräknas för reparation av ledningar och 20 000 kr. för reparationer på grund av inbrott, således totalt 170 000 kr.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att i staten för statens allmänna fastighetsfond, karolinska sjukhusets delfond, under anslagsposten *Reparations- och underhållskostnader m. m.* för budgetåret 1966/67 beräkna ett belopp av ytterligare 170 000 kr.

II

Reparations- och underhållskostnader m. m. under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond. Under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. har på medicinalstyrelsens delfond för budgetåret 1966/67 beräknats 7 788 000 kr., varav för löpande underhåll 6 868 000 kr. och för särskilda arbeten 920 000 kr. Sistnämnda belopp har avsetts för arbeten vid Sidsjöns sjukhus och Vipeholms sjukhus. Med hänsyn till att huvudmannskapet för mentalsjukvården skulle övergå till landstingen den 1 januari 1967 har medel för löpande underhåll under delfonden beräknats endast för första hälften av budgetåret. Ett fåtal sjukhusbyggnader ägs fortfarande av staten. Dessa har enligt Kungl. Maj:ts beslut

den 9 december 1966 överförts till byggnadsstyrelsens delfond. I samband därmed har medicinalstyrelsens delfond upphört.

Medicinalstyrelsen har anhållit om bemyndigande att, med anlitande av de medel som ställts till styrelsens disposition, till Kronobergs läns landsting den 30 juni 1967 betala 600 000 kr. som bidrag till renoveringsarbeten vid S:t Sigfrids sjukhus.

I enlighet med avtalet den 19 januari 1966 mellan staten och Kronobergs läns landsting angående landstingets övertagande av statens mentalsjukvård inom landstingsområdet m. m. har S:t Sigfrids sjukhus övertagits av landstinget den 1 januari 1967. I protokollsanteckning till avtalet förklaras, att av medicinalstyrelsen planerade arbeten i vårdpaviljongen K 36 enligt anslagsskrivelsen för innevarande budgetår skall sättas igång och såvitt möjligt slutföras under år 1966.

Under hänvisning till detta har medicinalstyrelsen i sin framställning anmält, att två alternativa förslag utarbetats för renovering av paviljongen, varav det ena kostnadsberäknats till 1 660 000 kr. och det andra till 1 milj. kr. Inget av förslagen har lagts till grund för renoveringen, då kostnaderna visat sig för höga i förhållande till disponibla medel. Förhandlingar har därför förts mellan styrelsen och landstinget. Parterna har enats om att — i stället för att upprustning sker genom statens försorg — staten ställer ett belopp om 600 000 kr. till landstingets förfogande för utförande av renoveringsarbetena vid sjukhuset. Beloppet skall enligt överenskommelsen utbetalas den 30 juni 1967.

Departementschefen

Som framgår av det föregående har staten i avtalet med Kronobergs läns landsting angående landstingets övertagande av den statliga mentalsjukvården i länet åtagit sig att ombesörja vissa ombyggnadsarbeten vid paviljong K 36 vid S:t Sigfrids sjukhus. Enligt numera träffad överenskommelse skall landstinget sköta ombyggnadsarbetena mot att staten till täckande av kostnaderna härför utbetalar 600 000 kr. den 30 juni 1967. För ändamålet finns medel inte anvisade tidigare. Det är därför nödvändigt, att ytterligare 600 000 kr. beräknas under anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. under byggnadsstyrelsens delfond.

Som erinrats om i det föregående har medel för underhåll av de sjukhus för psykiatrisk vård som staten äger efter den 1 januari i år inte beräknats för första halvåret 1967. Byggnadsstyrelsen har hemställt, att för detta ändamål ytterligare 1 milj. kr. beräknas under delposten. Kostnaderna torde emellertid kunna bestridas med anlitande av medel som blivit tillgängliga genom att vissa tidigare planerade projekt inte kommit till stånd. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härom.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

Kungl. Maj:ts proposition nr 105 år 1967

att i staten för statens allmänna fastighetsfond, byggnadsstyrelsens delfond, under anslagsposten *Reparations- och underhållskostnader m. m.* för budgetåret 1966/67 beräkna ett belopp av ytterligare 600 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Bilaga 10

Förteckning
över av Kungl. Maj:t hos riksdagen år 1967 begärda anslag på tilläggsstat II
till riksstaten för budgetåret 1966/67 utöver de i prop. 1967: 2
upptagna anslagen

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

IV. Försvarsdepartementet

N 1	Reglering av prisstegringar	130 000 000
N 4	Kostnader för svenska FN-styrkor m. m., <i>reservationsanslag</i>	29 500 000
N 6	Svenska övervakningskontingenten i Korea, <i>reservationsanslag</i>	960 000
		160 460 000

V. Socialdepartementet

H 6	Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m., <i>reservationsanslag</i>	625 000
H 11	Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>reservationsanslag</i>	544 000
		1 169 000

VI. Kommunikationsdepartementet

D 16	Understöd åt skärgårdsrederier m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	210 000
------	--	---------

VIII. Ecklesiastikdepartementet

D 7a	Bidrag till vissa elevorganisationer, <i>förslagsanslag</i>	180 000
------	---	---------

IX. Jordbruksdepartementet

A 5	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	420 000
D 7	Kostnader i samband med permanent skördeskadeskydd, <i>reservationsanslag</i>	571 000
M 6	Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 500 000
		3 491 000

XI. Inrikesdepartementet

C 9	Allmänna beredskapsarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i> , därav förslagsvis 10 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	15 000 000
C 10	Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl., <i>reservationsanslag</i> , därav förslagsvis 20 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	35 000 000
		<u>50 000 000</u>

XIV. Riksdagen och dess verk m. m.

42	Utredning angående riksdagens hus m. m., <i>reservationsanslag</i>	945 000
----	--	---------

Summa egentliga statsutgifter **216 455 000**

B. Utgifter för statens kapitalfonder

III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar

B. Statens allmänna fastighetsfond

Socialdepartementet:

10	Utbyggande av karolinska sjukhuset (III: 10), <i>reservationsanslag</i>	1 500 000
----	---	-----------

Finansdepartementet:

13 a	Ombyggnad av kvarteret Neptunus Större i Stockholm (III: 16 a), <i>reservationsanslag</i>	625 000
------	---	---------

Jordbruksdepartementet:

17	Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. (III: 20), <i>reservationsanslag</i>	1 030 000
----	--	-----------

Handelsdepartementet:

17 a	Byggnadsarbeten i Malåträsk för Sveriges geologiska undersökning (III: 20 a), <i>reservationsanslag</i>	10 000
------	---	--------

17 b	Förrådsbyggnad vid Svenska institutet för konserveringsforskning (III: 20 b), <i>reservationsanslag</i>	13 000
------	---	--------

3 178 000

D. Statens utlåningsfonder

Ecklesiastikdepartementet:

1	Studiemedelsfonden (V: 5), <i>reservationsanslag</i>	18 700 000
---	--	------------

Jordbruksdepartementet:

3 a	Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. (V: 9), <i>reservationsanslag</i>	13 000
-----	---	--------

Inrikesdepartementet:

4	Lånefonden för bostadsbyggnad (V: 11), <i>reservationsanslag</i>	60 000 000
---	--	------------

78 713 000

E. Fonden för låneunderstöd

Finansdepartementet:

6 a	Tillskott till Uddevallavarvet aktiebolag (VI: 9 a), <i>reservationsanslag</i>	75 000 000
		156 891 000

IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster

1	Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	15 519 000
	Summa utgifter för statens kapitalfonder	172 410 000
	Summa för driftbudgeten	388 865 000

KAPITALBUDGETEN**Kapitalinvestering***VI. Fonden för låneunderstöd*

Försvarsdepartementet:

a	Lån till bostadsrättsföreningen Musköten	1 400 000
---	--	-----------

Finansdepartementet:

9 a	Tillskott till Uddevallavarvet aktiebolag.....	75 000 000
		76 400 000
	Summa för kapitalbudgeten	76 400 000